

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2024–2025 METŲ VEIKSMŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių miesto savivaldybės korupcijos prevencijos 2024–2025 metų veiksmų planas (toliau – Veiksmų planas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, 2022–2033 metų Nacionaline darbotvarke korupcijos prevencijos klausimais, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. XIV-1178 „Dėl 2022–2033 metų Nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais patvirtinimo“, Korupcijos prevencijos veiksmų planų, jų projektų ir planų įgyvendinimo vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) direktoriaus 2021 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 2-283, ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą. Veiksmų planas skirtas korupcijos prevencijai Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) institucijose ir Savivaldybės biudžetinėse įstaigose, taip pat viešosiose įstaigose, kurių viena iš steigėjų (savininkų ar dalininkų) yra Savivaldybė (toliau – Savivaldybės įstaigos), Šiaulių miesto savivaldybės įmonėje (toliau – Savivaldybės įmonė) ir Savivaldybės valdomose akcinėse bendrovėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse, kuriose Savivaldybei nuosavybės teise priklauso daugiau kaip 50 procentų balsų šių bendrovių visuotiniame akcininkų susirinkime (toliau visos kartu – valdomos įmonės), užtikrinti.

2. Veiksmų plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

3. Veiksmų plano tikslas – nustatyti pagrindinius kovos su korupcija Savivaldybės institucijose, Savivaldybės įstaigose ir Savivaldybės valdomose įmonėse tikslus ir uždavinius, korupcijos prevencijos subjektus, jų teises ir pareigas korupcijos prevencijos srityje, vienyti Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių ir Savivaldybės valdomų įmonių ir Savivaldybės įstaigų pastangas įgyvendinant korupcijos prevenciją.

4. Veiksmų plano strateginės kryptys yra:

- 4.1. korupcijos prevencija;
- 4.2. antikorupcinis švietimas.

5. Korupcijos prevencija įgyvendinama vadovaujantis šiais principais:

5.1. *teisėtumo* – korupcijos prevencijos priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų ir užtikrinant pagrindinių asmens teisių ir laisvių apsaugą;

5.2. *visuotinum* – korupcijos prevencijos subjektais gali būti visi asmenys;

5.3. *sąveikos* – korupcijos prevencijos priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis subjektams reikalinga informacija ir teikiant vienas kitam kitokią pagalbą;

5.4. *skaidrumo* – korupcijos prevencijos veikla turi būti vieša ir suprantama, atvira visuomenei;

5.5. *nuolatinumo* – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas nuolat tikrinant ir peržiūrint korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimo rezultatus, teikiant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo atitinkamam subjektui, kuris pagal savo kompetenciją įgaliotas įgyvendinti tokius pasiūlymus;

5.6. *įtraukimo* – į korupcijos prevenciją įtraukiama pilietinė visuomenė; viešojo sektoriaus subjektai imasi priemonių, skirtų jų darbuotojų antikorpuciniam sąmoningumui didinti, teikti visuomenei informaciją apie antikorpucinės aplinkos kūrimą ir skatinti prisidėti prie jos kūrimo.

II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

6. Nacionalinėje kovos su korupcija programoje, korupcija nurodoma kaip viena iš nacionalinių grėsmių valstybei ir kaip vienas iš pavojingiausių socialinių reiškinių, keliantis grėsmę žmogaus teisėms, demokratijai ir teisinei valstybei, iškreipiantis socialinį teisingumą, sąžiningą konkurenciją, verslo sąlygas, mažinantis ekonomikos augimą, keliantis pavojų valstybės valdymui, valstybės ir savivaldybių įstaigų stabilumui ir visuomenės moralei. Korupcija sietina su biurokratija ir per dideliu reglamentavimo mastu, sprendimų diskrecijos ir atskaitingumo pusiausvyros nebuvimu.

7. Tarptautinė organizacija „Transparency International“ atlieka sociologinį tyrimą „Korupcijos suvokimo indeksas“ (KSI), kuris parodo, kaip šalyje suvokiama valstybės ir savivaldybių tarnautojų ir politikų korupcija (matuojama 100 balų skalėje: 100 balų žymi labai skaidrią valstybę, 0 – labai korumpuotą). 2022 metais atlikto tyrimo duomenys parodė, kad 62 balus (kol kas aukščiausias rezultatas) surinkusi Lietuva tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir pasaulio valstybių žemėlapyje užima 33-ą vietą. Lyginant Baltijos šalių KSI, Lietuva užima vidurinę poziciją, pirmą vietą užleisdama Estijai (74 balai), bet aplenkdamą Latviją (59 balai). Lietuvos KSI nuo 2012 metų, nors ir nesparčiai, tačiau keičiasi didėjančia tvarka (2012 m. – 54 balai, žemiausias turėtas įvertinimas).

Vyriausybės programoje nurodytas tikslas 2024 m. Lietuvos KSI vertinime turėti 70 balų. Nacionalinėje darbotvarkėje korupcijos prevencijos klausimais 2022–2033 metais yra nurodomas siekis 2033 m. Lietuvai KSI vertinime turėti 74 balus.

8. Europos Komisija 2023 m. liepos 5 d. pristatė naujojo „Specialiojo Eurobarometro 534“ dėl gyventojų požiūrio į korupciją rezultatus. Šių metų tyrime iš viso dalyvavo 26 404 ES valstybių narių gyventojai, tarp jų – 1 005 Lietuvos respondentai. Apklausa atlikta tiesioginio interviu būdu 2023 m. balandžio 13 – gegužės 1 d. Dauguma gyventojų (83 %) mano, kad korupcijos problema yra paplitusi Lietuvoje. Palyginti su praėjusiais metais, rezultatas pablogėjo nežymiai (2022 m. – 81 %), tačiau nuo 2013 m. fiksuojama reikšminga pažanga, kai 95 % respondentų teigė, jog korupcija yra paplitusi. Kita vertus, pastaraisiais metais gyventojai dėl korupcijos situacijos pokyčio yra nusiteikę labiau pesimistiškai negu optimistiškai. Daugiau respondentų mano, kad korupcijos lygis per pastaruosius trejus metus padidėjo (26 %) negu sumažėjo (22 %). Praėjusiais metais, atvirkščiai, gyventojai buvo nusiteikę optimistiškiau. Pagrindinės institucijos ir sritys, kurios suvokiamos kaip labiausiai korumpuotos, nesikeitė – tai sveikatos priežiūros sistema, nacionalinio, regioninio ar vietinio lygmens politikai, politinės partijos, viešiesiems konkursams vadovaujantys valstybės tarnautojai ir statybų leidimus išduodantys valstybės tarnautojai. Lyginant šį pokytį dešimties metų laikotarpyje, visų minėtų sričių vertinimai pablogėjo, išskyrus sveikatos priežiūros, kurios korumpuotumo vertinimas pagerėjo. Kovos su korupcija vertinimas tarp gyventojų išlieka iššūkiu tiek ES, tiek Lietuvoje. Nors 35 % gyventojų mano, kad Lietuvoje yra sėkmingų baudžiamojo persekiojimo atvejų, atgrasančių nuo korupcijos (ir šis rodiklio rezultatas yra aukštesnis už ES vidurkį – 34 %), dauguma gyventojų (76 %) mano, kad sisteminės korupcijos bylos yra tiriamos nepakankamai (ES – 67 %), o teiginiui, jog priemonės prieš korupciją yra taikomos nešališkai ir be paslėptų motyvų, pritaria tik 25 % (ES – 35 %). Be to, reikšmingai suprastėjo gyventojų vertinamos Vyriausybės pastangos kovoti su korupcija – tik 24 % respondentų laiko jas efektyviomis (2022 m. – 30 %; ES 2023 m. – 30 %).

9. Europos Komisija 2023 m. liepos 5 d. pristatė naujojo „Greitojo Eurobarometro 524“ dėl verslo atstovų požiūrio į korupciją rezultatus. Šių metų tyrime iš viso dalyvavo 12 875 ES valstybių narių verslo atstovų, kurie užima vadovaujamas pareigas ar yra atsakingi už komercinę veiklą arba yra teisininkai ir įdarbino vieną ar daugiau darbuotojų šešiuose pagrindiniuose sektoriuose. Iš

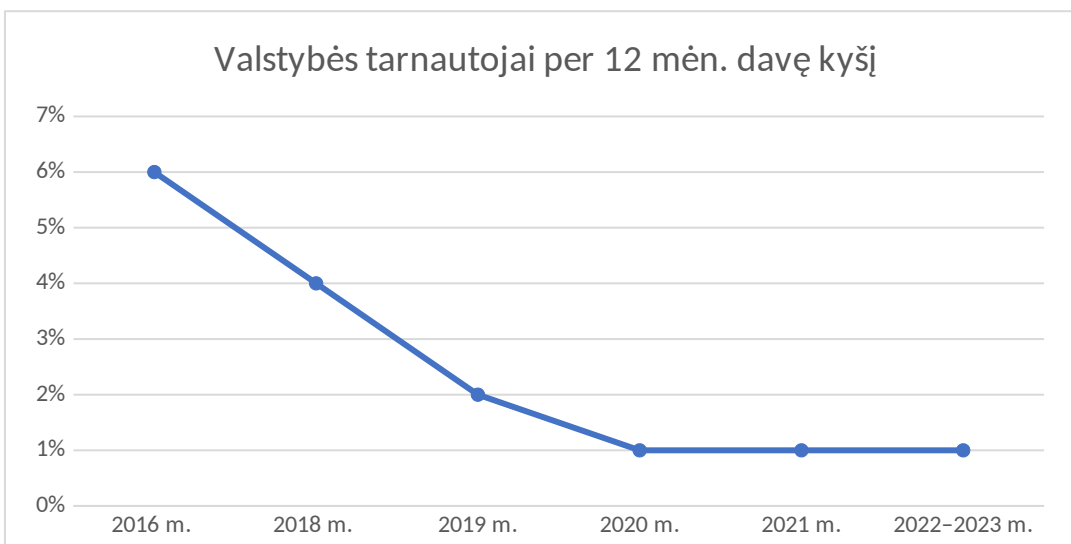
Lietuvos dalyvavo 507 verslo atstovai. Apklausa atlikta tiesioginio interviu (telefonu) būdu 2023 m. kovo 20 – balandžio 6 d. Naujausiame tyrime 62 % verslo atstovų nurodė, kad korupcijos problema yra plačiai paplitusi Lietuvoje – tai kiek daugiau negu praėjusiais metais (58 %), tačiau pokytis išliko paklaidos ribose ir yra žemesnis už ES vidurkį (65 %). 2013 m. 89 % respondentų teigė, kad korupcija yra paplitusi. Kaip labiausiai paplitusias korupcines praktikas Lietuvoje, respondentai įvardijo palankumą draugams ir (arba) šeimos nariams viešosiose institucijose (2023 m. – 59 %, 2022 m. – 47 %), versle (2023 m. – 45 %, 2022 m. – 43 %), politinių partijų finansavimą mainais už viešojo pirkimo sutartis arba įtaką formuojant politiką (2023 m. – 45 %, 2022 m. – 32 %). 6 % verslo atstovų Lietuvoje nurodė, kad iš jų įmonės buvo prašoma arba laukė, jog kas nors duotų dovaną, papildomų pinigų ar padarytų paslaugą už suteiktus leidimus (pavyzdžiui, statybos, verslo, žemės naudojimo paskirties ir kt.) arba viešąsias paslaugas (ES 4 – %). 2022 m. korupcinę patirtį nurodė 5 %, 2015 m. – 21 %, o 2013 m. – 8 % Lietuvos verslo atstovų.

10. Lietuvos gyventojų, verslininkų ir valstybės tarnautojų požiūris į korupciją įvertinamas pasitelkiant sociologinį tyrimą „Lietuvos korupcijos žemėlapis“. 2022–2023 metais atlikto sociologinio tyrimo metu išnagrinėta apklaustųjų asmeninė patirtis susiduriant su korupciniais atvejais ir įvertintas Lietuvos visuomenės antikorupcinis potencialas. Tyrimo tikslas – įvertinti korupcinę situaciją Lietuvoje, uždaviniai – įvertinti tikslinių grupių požiūrį į korupciją, nustatyti respondentų korupcinę patirtį, įvertinti antikorupcinį potencialą. Tarp Lietuvos gyventojams aktualių problemų korupcija užima 5-ą vietą (iš 18) po infliacijos, mažų atlyginimų, sveikatos apsaugos problemų ir narkotikų vartojimo. Kaip labai rimtą problemą korupciją nurodė 34 % gyventojų. Palyginti su 2021 m., nurodžiusių, kad korupcija yra rimta problema, yra vienu procentiniu punktu mažiau, tai žemiausia rodiklio reikšmė nuo 2007 m. Įmonių vadovai korupciją kaip labai rimtą problemą paminėjo 7-oje vietoje – 24 % (2021 m. – 26 %), o valstybės tarnautojai – 5-oje vietoje – 32 % (2021 m. – 31 %). Tarp įmonių vadovų ir gyventojų pastebimas korupcijos kaip problemos reikšmės mažėjimas, o tarp valstybės tarnautojų pastebimas padidėjimas. Verslininkams buvo pateiktas ir klausimas apie verslą stabdančias problemas. Korupcija buvo minima 9-oje vietoje po ekonominio nestabilumo, kompetentingų darbuotojų stokos, mokesčių ir kitų problemų. Korupciją paminėjo 9 % (2021 m. – 7 %) įmonių vadovų.

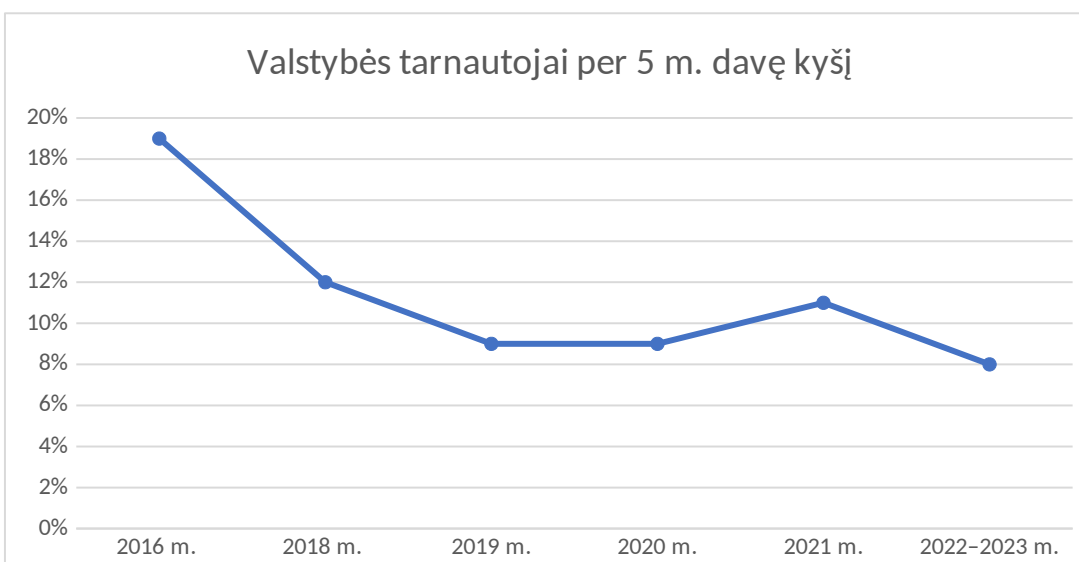
Apklausos duomenys taip pat padėjo nustatyti, kad:

10.1. 2022–2023 m. gyventojų nuomone, labiausiai korumpuotos sveikatos apsaugos institucijos – 52 % (buvo 49 %), teismai – 33 % (buvo 38 %), Seimas – 35 % (buvo 31 %), savivaldybės – 24 % (buvo 23 %). Palyginti su 2021 m., pastebimi pokyčiai į neigiamą pusę. Įmonių atstovų nuomone, labiausiai korumpuotos yra gydymo įstaigos – 36 % (buvo 36 %), antroje vietoje teismai – 27 % (buvo 29 %), trečioje – savivaldybės – 25 % (buvo 29 %) ir ketvirtoje – Seimas – 22 % (buvo 24 %). Kaip ir ankstesniuose tyrimuose, valstybės tarnautojai atvirame klausime kaip labiausiai korumpuotas įstaigas nurodė sveikatos apsaugos institucijas – 53 % (2021 m. buvo 47 %). Toliau seka savivaldybės – 40 %, (buvo 38 %), Seimas – 32 % (buvo 33 %) ir teismai – 28 % (buvo 30 %). Dauguma gyventojų mano, kad kyšis padeda spręsti problemas (63 % apklaustųjų, buvo 71 %), su šia nuomone sutinka 44 % apklaustų įmonių vadovų ir 15 % valstybės tarnautojų. 14 % apklaustų gyventojų ir 7 % įmonių vadovų pažymėjo, jog duotų kyšį, kad išspręstų savo problemas. Kiti 34 % apklaustų gyventojų ir 20 % įmonių vadovų pažymėjo, kad tai priklauso nuo aplinkybių.

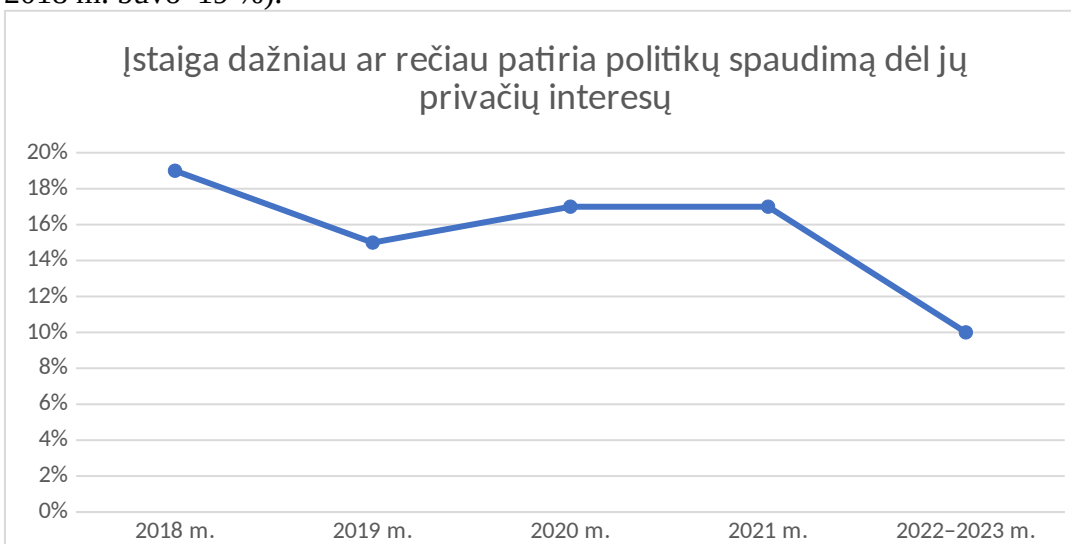
10.2. Per 12 mėnesių kyšį yra davę 10 % gyventojų, o per 5 metus – 20 % (tai žemiausias rezultatas nuo 2007 metų). Per 12 mėnesių kyšį yra davę 5 % įmonių atstovų, o per 5 metus – 11%. Tai maždaug tiek pat kaip ir 2021 m. 1 % valstybės tarnautojų nurodė, kad per 12 mėn. jiems yra tekę duoti kyšį, tai maždaug tiek pat, kaip prieš metus (2021 m. – 1 %, 2020 m. – 1 %, 2019 m. – 2 %, 2018 m. – 4 %, 2016 m. – 6 %).

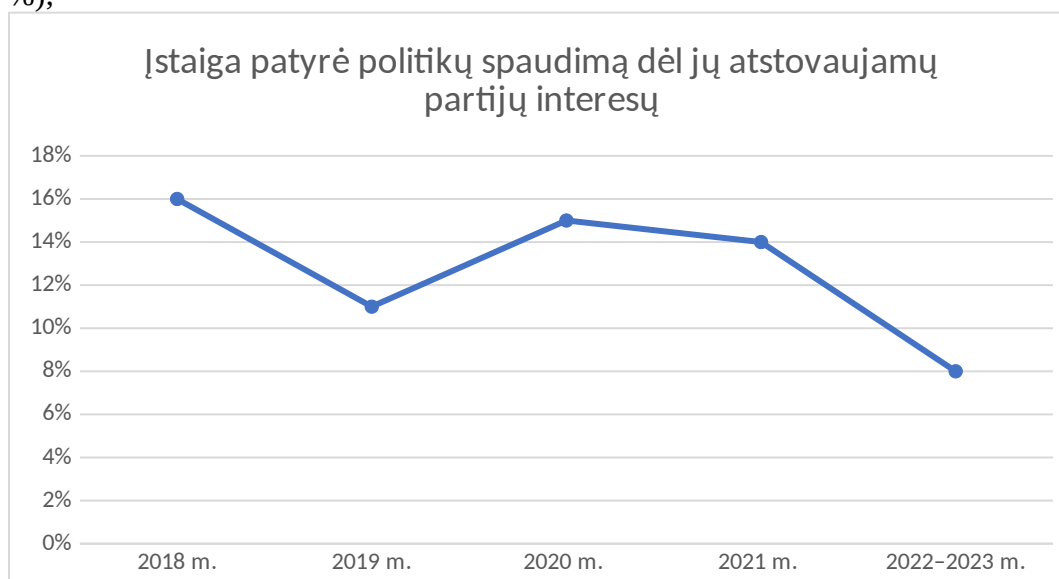
Per 5 metus davė kyši – 8 % (2021 m. – 11 %, 2020 m. – 9 %, 2019 m. – 9 %, 2018 m. – 12 %, 2016 m. – 19 %).

10.3. 10 % valstybės tarnautojų nurodė, kad jų įstaiga dažniau ar rečiau patiria politikų spaudimą dėl jų privačių interesų (2021 m. buvo 17 %, 2020 m. buvo 17 %, 2019 m. buvo 15 %, 2018 m. buvo 19 %).

Taip pat 8 % respondentų nurodė, kad jų įstaiga patyrė politikų spaudimą dėl jų atstovaujamų partijų interesų (2021 m. buvo 14 %, 2020 m. buvo 15 %, 2019 m. buvo 11 %, 2018 m. buvo 16 %);

10.4. Dėl korupcijos paplitimo gyventojai pirmiausiai kaltina valstybės tarnautojus – 73 %, teisėjus – 72 %, prokurorus – 72 %, politikus – 72 %, tai mažesnis rezultatas negu ir 2021 m. Padaugėjo kaltinančių savo aplinką – 49 % (buvo 39 %) ir save patį – 48 % (buvo 39 %). Įmonių vadovai dėl korupcijos pirmiausiai kaltina valstybės tarnautojus – 74 %. Padaugėjo kaltinančių savo aplinką – 62 % (buvo 45 %) ir save – 63 % (buvo 44 %). Valstybės tarnautojai dėl korupcijos labiausiai kaltina politikus – 78 %, teisėjus – 77 %, valstybės tarnautojus – 75 %, prokurorus – 75 %, patį save – 73 %. Palyginti su 2021 m., padaugėjo kaltinančių teisėjus, save, savo aplinką.

10.5. Į klausimą, kokios institucijos ir socialinės grupės labiausiai gali prisidėti prie korupcijos mažinimo, gyventojai dažniausiai atsakė, kad tai STT – 56 % (buvo 58 %), Seimas – 50 % (buvo 45 %), teisėsaugos institucijos – 49 % (buvo 52 %). Valstybės tarnautojai pirmiausiai nurodė Seimą – 71 % (buvo 62 %), teisėsaugos institucijas – 66 % (buvo 66 %) ir STT – 63 % (buvo 66 %).

11. Vykdamas Šiaulių miesto savivaldybės korupcijos prevencijos 2022–2023 metų programą, patvirtintą Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. A-1279 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės korupcijos prevencijos 2022–2023 metų veiksmų plano patvirtinimo“, buvo numatyta įgyvendinti 13 korupcijos prevencijos priemonių. Visiškai įgyvendintos buvo 9 priemonės, 3 priemonės įgyvendintos iš dalies, 1 priemonė neįgyvendinta.

11.1. Pirmoji priemonė „Patvirtinti viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo laikymosi ir kontrolės užtikrinimo tvarkos aprašą“ buvo įgyvendinta visiškai 2023 m., nors buvo numatyta tai įgyvendinti 2022 m. (taip įvyko dėl objektyvių priežasčių – darbuotojų kaitos). Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. A-362 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybėje valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų privačių interesų deklaravimo ir nusišalinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ buvo patvirtintas Šiaulių miesto savivaldybėje valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų privačių interesų deklaravimo ir nusišalinimo tvarkos aprašas.

11.2. Antroji priemonė „Parengti darbuotojų atžvilgiu vykdytos lobistinės veiklos deklaravimo ir šios veiklos priežiūros tvarką“ įgyvendinta visiškai. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. lapkričio 18 d. įsakymu Nr. A-1978 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos darbuotojų atžvilgiu vykdytos lobistinės veiklos deklaravimo ir šios veiklos priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ buvo patvirtintas darbuotojų atžvilgiu vykdytos lobistinės veiklos deklaravimo ir šios veiklos priežiūros tvarkos aprašas.

Supažindinti visi Administracijos struktūrinių padalinių ir į padalinius neįeinantys valstybės tarnautojai ir darbuotojai per dokumentų valdymo sistemą „Avilys“.

11.3. Trečioji priemonė „*Parengti ir patvirtinti Nulinės tolerancijos korupcijai politikos gairės, kurios būtų privalomos Savivaldybės administracijos, Savivaldybės įstaigų ir Savivaldybės valdomų įmonių darbuotojams*“ buvo įgyvendinta visiškai. Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. A-358 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės institucijų, įmonių ir įstaigų nulinės tolerancijos korupcijai politikos gairių patvirtinimo“ buvo patvirtintos Šiaulių miesto savivaldybės institucijų, įmonių ir įstaigų nulinės tolerancijos korupcijai politikos gairės.

11.4. Ketvirtoji priemonė „*Įtvirtinti tinkamiausią komunikacijos antikorupcinės aplinkos kūrimo klausimais formą su Savivaldybės įstaigų ir Savivaldybės valdomų įmonių atsakingais asmenimis*“ buvo įgyvendinta iš dalies. Dėl darbuotojų kaitos nuotolinis susitikimas su atsakingais asmenimis buvo suorganizuotas 2023 m. gruodžio mėn., vieną kartą per metus. Susitikimo metu buvo kalbėtasi apie dovanų politiką, artėjantį Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo *ex post* vertinimą, diskutuota, kaip svarbu internetinėse svetainėse skelbti aktualią, nepasenusią informaciją.

11.5. Penktoji priemonė „*Nustatyti atsparumo korupcijai lygį vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta Atsparumo lygio nustatymo metodika*“ nebuvo įgyvendinta, nes Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022 m. nepatvirtino metodikos, kaip atlikti atsparumo korupcijai lygio nustatymą. Metodika nebuvo patvirtinta ir iki 2023 m. gruodžio 31 d.

11.6. Šeštoji priemonė „*Savivaldybės įstaigų ir Savivaldybės valdomų įmonių interneto svetainėse skelbiama informacija apie korupcijos prevencijos priemonių, kurias įstaiga / įmonė privalo vykdyti, įgyvendinimą*“ buvo įgyvendinta visiškai. 2022 m. ir 2023 m. buvo pasirinktos atsitiktine tvarka ir patikrintos Savivaldybės įstaigų ir Savivaldybės valdomų įmonių interneto svetainės. Patikrinimo metu nustatyta, kad dalis įstaigų ir įmonių savo interneto svetainėse neskelbia informacijos, kaip tai yra numatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 1 d. nutarimo Nr. 1015 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimo Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ nuostatose. Buvo išsiųsti du informaciniai raštai (vienas 2022 m., kitas 2023 m.), tačiau ne visos įmonės ir įstaigos į juos sureagavo.

11.7. Septintoji priemonė „*Patobulintas Savivaldybės interneto tinklalapyje integruotas pranešimo laukas, kuriame pildoma tik apie galimą korupcijos atvejį susijusi informacija, neprašant nurodyti kontaktinių duomenų*“ buvo įgyvendinta visiškai. www.siauliai.lt pranešti apie galimą korupcijos atvejį galima paspaudus nuorodą „Pranešk apie korupcinį pažeidimą“. Taip pat nuoroda į pranešimą yra ir „Korupcijos prevencijos“ skiltyje „Informuok apie korupciją“.

11.8. Aštuntoji priemonė „*Atlikti visuomenės nuomonės tyrimą*“ buvo įgyvendinta visiškai. Nuo 2023 m. spalio 30 d. iki 2023 m. lapkričio 20 d. Šiaulių miesto bendruomenės nariai buvo prašomi išreikšti savo nuomonę, užpildant pateiktą anoniminę anketą „Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų požiūris į korupciją“. Į anketos klausimus atsakymus pateikė 67 miesto gyventojai. Klausimynas sudarytas anonimiškumo principu, gauti duomenys pateikiami tik statistiškai apibendrinti. Su atliktu tyrimu galima susipažinti <https://www.siauliai.lt/page/view/974>.

Džiugina tai, kad gyventojų sąmoningumas korupcijos atžvilgiu yra gan aukštas, jie nebijotų pranešti apie korupcijos atvejį ar liudyti prieš korumpuotą asmenį teisme, yra nepakantūs korupcijai. Iš atliktos apklausos matoma, kad reikia daugiau viešinti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos kanalus, kuriais galima pranešti apie korupcines savivaldybės administracijos darbuotojų veikas, tačiau svarbu kartu priminti, kad Lietuvos Respublikos įstatymai draudžia šmeižti ar melagingai kaltinti kitą asmenį nusikaltimo padarymu. Taip pat yra svarbu Antikorupcijos komisijai viešinti savo veiklą, teikti metines ataskaitas, konsultuoti miesto bendruomenę korupcijos prevencijos klausimais.

11.9. Devintoji priemonė „*Atsitiktinės atrankos būdu patikrinta, ar Savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytose nuolatinėse komisijose valstybės tarnautojų dalyvavimas šių komisijų veikloje nesukelia interesų konflikto. Viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevencija ir jų eliminavimas*“ buvo įgyvendinta visiškai. Atsitiktinės atrankos būdu buvo patikrintos 5 komisijos:

Šiaulių miesto savivaldybės kapinių kapaviečių pripažinimo neprižiūrimomis komisija; Nenaudojamų, naudojamų ne pagal paskirtį arba neprižiūrimų statinių ir patalpų sąrašo sudarymo ir keitimo nuolatinė komisija; Dantų protezavimo paslaugų išlaidų kompensavimo iš Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto komisija; Šiaulių miesto savivaldybės tradicinių religinių bendruomenių ir bendrijų prašymų nagrinėjimo komisija; Mokinių priėmimo į Šiaulių miesto savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą tvarkos apraše nenumatytų atvejų komisija. Patikrinimo metu nustatyta, kad vienas Šiaulių miesto savivaldybės kapinių kapaviečių pripažinimo neprižiūrimomis komisijos narys nėra atnaujinęs privačių interesų deklaracijos, apie tai informuotas komisijos pirmininkas. Komisijos pirmininko buvo paprašyta komisijos narį informuoti apie prievolę atnaujinti privačių interesų deklaraciją.

11.10. Dešimtoji priemonė „*Organizuoti darbuotojų mokymus, didinančius antikorupcinį sąmoningumą*“ buvo įgyvendinta iš dalies. Buvo numatyta per metus organizuoti dvejus mokymus, tačiau dėl objektyvių priežasčių – darbuotojų kaitos, 2023 m. buvo suorganizuoti vieni mokymai, kurie buvo skirti Šiaulių miesto savivaldybės administracijos skyrių vedėjams. Mokymų tema buvo „Dovanų politika“.

11.11. Vienuoliktoji priemonė „*Supažindinti naujai priimtą darbuotojų su pagrindiniais korupcijos prevencija susijusiais dokumentais bei korupcijos netoleravimo politika*“ įgyvendinta visiškai. Naujam darbuotojui per dokumentų valdymo sistemą „Avilys“ yra duodama susipažinti su Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. A-1512 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. A-1858 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijoje dovanų, gautų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, taip pat reprezentacijai skirtų dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo bei veiksmų, gavus neteisėtą atlygį, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. gruodžio 15 d. įsakymu Nr. A-2008 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos elgesio kodekso patvirtinimo“, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. A-1921 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės administracijos darbuotojų smurto ir priekabiavimo prevencijos politikos ir jos įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2023 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. A-358 „Dėl Šiaulių miesto savivaldybės institucijų, įmonių ir įstaigų nulinės tolerancijos korupcijai politikos gairių patvirtinimo“. Apie pareigą pateikti viešų ir privačių interesų deklaraciją naujas darbuotojas yra informuojamas elektroniniu paštu asmeniškai.

11.12. Dvyliktoji priemonė „*Teikti informaciją apie Savivaldybėje veikiančius kanalus, kuriais galima pranešti apie neteisėtus veiksmus, korupcijos atvejus ar kitus pažeidimus*“ buvo įgyvendinta visiškai. Kokiais būdais tai galima padaryti, buvo informuojama vidiniame savivaldybės „Intranet“ puslapyje

11.13. Tryliktoji priemonė „*Organizuoti antikorupcinės kultūros ugdymo dienas, savaites, Tarptautinės antikorupcijos dienos renginius, dalyvauti šalies ir regiono lygiu skelbiamuose konkursuose antikorupcijos tema*“ buvo įgyvendinta visiškai. 2023 m. gruodžio 14 d. buvo suorganizuota nuotolinė pamoka „Korupcija ir mes“, skirta III–IV gimnazinių klasių moksleiviams. Dalyvavo Šiaulių sporto mokyklos ir Šiaulių „Santarvės“ gimnazijos mokiniai. Liūdina tai, kad dalyvių skaičius buvo mažas, tačiau džiugina tai, kad ir nedidelė grupė mokinių surado laiko nuotolinei pamokai. Taip pat Šiaulių miesto gimnazijoms buvo išsiųstas Skaidrumo akademijos kvietimas dalyvauti mokinių konkurse „Skaidrumą kuriame kartu’23“.

12. 2023 m. spalio–gruodžio mėn. buvo atliktas korupcijos pasireiškimo nustatymas (toliau – KPT) Šiaulių lopšelyje-darželyje „Gintarėlis“ smurto ir priekabiavimo prevencijos, darbo užmokesčio ir papildomo apmokėjimo, darbo organizavimo ir darbuotojų kvalifikacijos kėlimo srityse. Su atliktu KPT galima susipažinti <https://www.siauliai.lt/page/view/453>.

13. Apibendrinus 2022–2023 m. korupcijos prevencijos programos vykdymą ir nustatytų priemonių įgyvendinimą, įvertinus atliktos 2022–2023 metų Šiaulių miesto savivaldybės korupcijos prevencijos programą ir aptartus statistinius duomenis, išskirtinos šios Savivaldybės administracijos stiprybės, silpnybės, galimybės bei grėsmės korupcijos prevencijos srityje:

13.1. *Stiprybės*: 1) vadovų antikorupcinių iniciatyvų palaikymas; 2) viešųjų ir privačių interesų deklaravimo kontrolė; 3) nuosekliai kuriama korupcijai atspari aplinka; 4) Antikorupcijos komisijos veikla (veiklos procesų tobulinimo siūlymų iniciatyva, kontrolė); 5) Lobistinės veiklos teisinis reglamentavimas.

13.2. *Silpnybės*: 1) sudėtingas teisinis reglamentavimas; 2) dideli darbuotojų darbo krūviai, dėl kurių yra galimos klaidos, kurios gali būti įvardintos kaip turinčios korupcijos apraiškų; 3) formalus požiūris į vykdomas korupcijos prevencijos veiklas.

13.3. *Galimybės*: 1) darbuotojų kompetencijų stiprinimas kuriant antikorupcinę aplinką; 2) interesų konfliktų sprendimas (lobistinės veiklos teisinis reglamentavimas, interesų konfliktų deklaravimas); 3) galimybė dalyvauti valstybės mastu organizuojamose korupcijai atsparios aplinkos kūrimo iniciatyvose (pvz., Skaidrumo akademijos veikloje); 4) Savivaldybės, Savivaldybės įstaigų ir Savivaldybės valdomų įmonių bendradarbiavimas korupcijos prevencijos srityje.

13.4. *Grėsmės*: 1) darbuotojų ar gyventojų vengimas dalyvauti antikorupcinėje veikloje ar korupcijos prevencijos srities reikšmingumo neįvertinimas; 2) darbuotojų ar visuomenės pakantumas korupcijai; 3) kronizmas / nepotizmas atliekant viešojo administravimo ir paslaugų teikimo funkcijas.

III SKYRIUS

VEIKSMŲ PLANO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

14. Pirmasis tikslas – didinti skaidrumo kultūrą savivaldybės administracijoje ir savivaldybei pavaldžiose įstaigose.

15. Uždaviniai pirmajam Veiksmų plano tikslui pasiekti:

15.1. tobulinti antikorupcinę aplinką;

15.2. skatinti, koordinuoti ir kontroliuoti korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimą savivaldybės įstaigose ir įmonėse;

15.3. didinti Savivaldybės administracijos darbuotojų ir pavaldžių įmonių ir įstaigų darbuotojų žinias apie pranešėjų apsaugą;

15.4. antikorupcinį teisės aktų vertinimą atlikti pagal Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalį teikiama teisės aktų projektams.

16. Antrasis tikslas – didinti Šiaulių miesto savivaldybės gyventojų išitraukimą į korupcijai atsparios aplinkos kūrimą.

17. Uždavinys antrajam Veiksmų plano tikslui pasiekti – įtraukti Šiaulių miesto savivaldybės gyventojus į antikorupcinės aplinkos kūrimą.

18. Veiksmų plane nustatytų tikslų pasiekimas vertinamas pagal Veiksmų plano priemonių plane nustatytus tikslo rezultato kriterijus.

19. Veiksmų plano uždavinių įgyvendinimas vertinamas pagal nustatytus laukiamo rezultato kriterijus. Už duomenų, reikalingų nustatyti, ar šie kriterijai pasiekti, surinkimą pagal kompetenciją atsako Veiksmų plano priemonių plane nurodyti vykdytojai.

20. Atskiros Veiksmų plano įgyvendinimo priemonės vertinamos pagal jų įgyvendinimo būklę.

IV SKYRIUS

VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMAS, FINANSAVIMAS, STEBĖSENA, VERTINIMAS, ATSAKOMYBĖ, KONTROLĖ, KEITIMAS, PILDYMAS IR ATNAUJINIMAS

21. Veiksmų planas įgyvendinamas pagal Veiksmų plano priede pateiktą Veiksmų plano įgyvendinimo priemonių planą.

22. Už Veiksmų plano įgyvendinimą atsakingas Savivaldybės administracijos direktorius.

23. Veiksmų plano įgyvendinimą koordinuoja Savivaldybės administracijos už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo.

24. Veiksmų plano uždavinių, priemonių įgyvendinimo vertinimą, stebėseną, koordinavimą ir Veiksmų plano įgyvendinimo kontrolę vykdo Savivaldybės tarybos sudaryta Antikorupcijos komisija šios komisijos nuostatuose ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka.

25. Už konkrečių Veiksmų plano priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako priemonių plane nurodyti vykdytojai.

26. Veiksmų plano įgyvendinimo priemonių vykdytojai pasibaigus metams, ne vėliau kaip iki sausio 20 d., pateikia Savivaldybės administracijos už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam asmeniui, apibendrintą informaciją apie jiems priskirtų Veiksmų plano priemonių įgyvendinimo eigą, pasiektus rezultatus.

27. Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo apibendrina iš vykdytojų gautą informaciją apie priemonių įgyvendinimą, pasiektus rezultatus ir susistemintus duomenis pateikia Savivaldybės administracijos direktoriui. Informacija skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje.

28. Veiksmų plano veiksmingumo stebėseną, korupcijos rizikos valdymo vertinimą Savivaldybėje atlieka Savivaldybės centralizuota vidaus audito tarnyba. Išvadas dėl Veiksmų plano ir jo priemonių įgyvendinimo Savivaldybės tarybai teikia Antikorupcijos komisija.

29. Veiksmų plano įgyvendinimo priemonių vykdytojai, atsižvelgdami į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtaką Veiksmų plano priemonėms įgyvendinti, teikia Savivaldybės administracijos direktoriui motyvuotus pasiūlymus dėl įgyvendinamų Veiksmų plano priemonių koregavimo ar pakeitimo efektyvesnėmis, detalizuodami jų tikslus, vykdymo procesą ir vertinimo kriterijus.

30. Už veiksmų plane nurodytų korupcijos rizikos mažinimo priemonių įgyvendinimą atsakingi Veiksmų plano priemonėse nurodyti jų vykdytojai. Jeigu nurodyti keli už Veiksmų plano priemonės įgyvendinimą atsakingi vykdytojai, pagrindiniu atsakingu vykdytoju laikomas pirmasis nurodytas vykdytojas. Kiti vykdytojai prisideda prie priemonės įgyvendinimo pagal kompetenciją teikdami informaciją ar kitaip padėdami pagrindiniam vykdytojui.

31. Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo, remdamasis atsakingų Veiksmų plano priemonių vykdytojų pateikta informacija ir kita turima su korupcijos prevencija Savivaldybėje susijusia informacija, iki kovo 15 d. parengia Veiksmų plano įgyvendinimo metinę ataskaitą ir pateikia susipažinti ir tvirtinti Savivaldybės administracijos direktoriui.

32. Atsižvelgus į Veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitą ar sociologinių tyrimų rezultatus, kitą reikšmingą informaciją, Veiksmų plano ir jo įgyvendinimo priemonių planas prireikus gali būti atnaujinami, tačiau ne vėliau kaip likus 6 mėnesiams iki Veiksmų plano įgyvendinimo pabaigos.

33. Veiksmų plano įgyvendinimas finansuojamas iš patvirtintų bendrųjų Savivaldybės biudžeto asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Veiksmų planas skelbiamas Teisės aktų registre ir Savivaldybės interneto svetainėje www.siauliai.lt

35. Veiksmų planas keičiamas, naikinamas ar stabdomas jo galiojimas Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu.
